

Bidragsbudsjett 2024 inkl. regler

Pkt. 1 "Hjemmel" Hjemmel for Bidragsbudsjett 2024 er fjellovens § 11, siste avsnitt:

"Fjellstyret avgjer ved vedtak korleis overskot i fjellkassa skal nyttast. Er overskotet større enn det som trengst til tiltak innan allmenningen, kan det av det overskytande løyvast midler til føremål som tek sikte på å styrkje næringsgrunnlaget i dei bygdene som har rett til allmenningsbruk. Med samtykke frå departementet kan det òg løyvast midlar til allmenntilgjenglege føremål i desse bygdene."

Pkt. 2 "Formål og virkemidler" Bidragsbudsjettets formål er økonomisk bidrag til utvikling av næringsgrunnlaget i allmenningbygdene, samt bidrag til allmenntilgjenglege formål. Bidragene skal ha sterk målretting, for å sikre en rasjonell bruk av bidragsmidlene. Dette skal oppnås ved utvelging av næringer, samt valg av satsingsområder. Bidragsreglene skal tilpassas de satsingsområder som blir valgt, slik at midlene kommer til anvendelse. Bidragsreglene skal utformes slik at de blir mest mulig enkle å forholde seg til, både for søkere og fjellstyret. *Målet er mest mulig målrettet bidrag med minst mulig bruk av administrative ressursar.*

Pkt. 3 "Ramme" Ramme for Bidragsbudsjettet tilsvarer 6 % av egenkapitalen i siste reviderte regnskap. Bidragsbudsjett 2024 omfattar på denne bakgrunn kr. 535 000,- (femhundreogtrettifemtusen kroner) som i pkt. 7 fordeles mellom bidrag til næringsutvikling og bidrag til allmenntilgjenglege formål. I tillegg kommer ubrukne beløp fra bidragsbudsjett 2023, jfr. pkt. 9. Samlet "disponibelt bidrag" pr. 1. januar 2024 framgår av pkt. 19. Den oppgitte budsjetttramme er å forstå som veiledende. Fjellstyret er ikkje forpliktet til å tildele heile budsjettrammen til bidrag hvis det ikkje kommer inn tilstrekkelige relevante søknader. Tilsvarende kan fjellstyret etter eget tiltak gå ut over de rammer som budsjettet antyder.

Pkt. 4 "Satsingsområder" Fjellstyrets bidrag til næringsutvikling skal brukas til de næringer som fjellstyret peker ut. Dette er alle næringer som har bruksrett i statsallmenningen eller som brukar statsallmenningss grunn som grunnlag for sin virksomhet (*primærnæringer* og andre *førstelinjenæringer*). Fjellstyret avgjør i samråd med de aktuelle næringspolitiske organisasjonar hva som skal vere satsingsområder. Satsingsområdene skal fortrinnsvis vere knyttet til langsiktige investeringar vedrørende: Faste anlegg, sikring av markedsandeler, produktutvikling, rekruttering av nye næringsutøvere, sikring av bruksretten og bruksrettsutøvelsen. Det skal for "enkelt-tiltak" (jfr. pkt. 5) ikkje gis bidrag til *typiske driftsutgifter* eller investeringar i *løst utstyr/maskiner* eller andre *løse driftsmidler*.

Pkt. 5 "Definisjon av søknader til næringsutvikling. Samordning" For søknader til næringsutvikling skilles det mellom enkelt-tiltak og fellestiltak. Fellestiltak er tiltak som omfattar en hel næring eller en stor del av en næring. Alle andre tiltak skal regnes som enkelt-tiltak.

Pkt. 6 "Utlysning og søknadsfrist" Søknader om bidrag adresseres til Engerdal fjellstyre, Hyttveien 45, 2443 DREVSJØ eller pr epost til post@engerdal-fjellstyre.no. Tilskuddene som fjellstyret kan utdele kunngjøres på fjellstyrets hjemmeside og ved en kort annonse i lokalavisene. Er det tidsmessig mulig utlyses det også i Vard`n. Utlysningen skjer slik: For å komme med i første behandling av tilskuddsøknader må disse være levert fjellstyret senest 1. februar 2024. Søknader som sendes inn etter denne datoen behandles fortløpende. Søknader skal som et minimum inneholde opplysninger om søker (f.eks. alder, utdanning og praksis), beskrivelse av prosjektet, kostnadsoverslag og finansieringsplan. Videre bør driftsbudsjett for to år framover og bekreftet regnskap for siste avsluttet regnskapsår følge søknaden. Det gis som hovedregel ikke tilskudd til allerede påbegynte eller slutførte prosjekter.

Utlysning av etablererstipend (pkt. 12) utføres på fjellstyrets nettside pr 1. juli 2024 forutsatt ledige midler.

Fjellevens § 11 (3) bestemmer at tilskudd kan bevilges til styrking av næringsgrunnlaget i de bygdene som har rett til allmenningsbruk. Ytterligere detaljer og opplysninger kan leses i vedtatt bidragsbudsjettet for 2024.

Pkt. 7 "Fordeling av bidrag mellom næringer og bidrag til allmenntilgode formål"

På bakgrunn av årsverkstall og skjønn er det foretatt en konkret fordeling av bidragsbeløp mellom næringene.

<u>Næring:</u>	<u>Tildeling 2024:</u>	<u>Satsingsområde:</u>
Reiseliv:	Kr. 140.000	Fellestiltak innen markedsføring av Femund-Engerdal som reiselivsmål, samt fellestiltak innen produktutvikling, salg og kompetanse. Unntaksvis kan det gis bidrag til enkelt-tiltak når tiltaket er spesielt nyskapende (helt nye produkter eller markeder).
Storfehold	Kr. 147.000	Enkelt-tiltak i forbindelse med lov-pålagte løsdriftsfjøs i mjølkeproduksjonen. Bidrag gis til nybygg, tilbygg og ombygging som medfører at lovpålagte krav om løsdrift innfris. Enkelt-tiltak i forbindelse med restaurering og ombygging av båsfjøs i mjølkeproduksjonen. Begge typer enkelt-tiltak er sidestilt ved tildeling fra bidragsbudsjettet. Etter 1.juli 2024: Etablererstipend for nye storfeholdere.
Småfehold og hjorteoppdrett	Kr. 28.000	Fellestiltak innen gjeting. Etter 1.juli 2024: Etablererstipend for nye småfeholdere og hjorteoppdrettere.
Reindrift	Kr. 41.000	Fellestiltak innen produktutvikling og økt verdiskapning på råvaren (reinsdyrkjøtt), og oppbygging av infrastruktur rundt dette.

Næringsfiske Kr. 21.000

Fjellstyret gir et bidrag direkte til fiskerne som leverer sik fra statsallmenningen i Engerdal til Femundfisk AS sitt anlegg i Elgå, eller til tilsvarende foredlingsbedrifter, på inntil kr 6,- pr kg sik, til sammen inntil kr 24 000,-. Det er en forutsetning at det vesentlige av fisken benyttes til videreforedling. Fjellstyret ønsker ved tilskuddet å stimulere til økt matproduksjon på statsallmenningen og samtidig sikre at det leveres tilstrekkelig med sik av god kvalitet til stedlige fiskeforedlingsanlegg. Isteren regnes ikke som en del av statsallmenningen, da fisket her er privatrettslig (sak 32.13).

Andre næringer som omfattes av bidrag er moseplukking, birøkt og eventuelt andre næringer som bruker statsallmenningsgrunn som grunnlag for sin virksomhet (*førstelinjenæringer*). Fjellstyret gjør en skjønnsmessig vurdering av hvilke bidragsbeløp som er aktuelle ved eventuelle søknader. Bidrag til disse næringer hentes fra beløp avsatt til "allmennyttige formål m.m.". Bidrag til næringsutvikling har etter fjelloven fortrinn framfor bidrag til allmennyttige formål.

Allmennyttige formål m.m.: Kr. 158.000 (Herunder skal bidrag til allmennyttige formål uansett ikke overstige 5 % av fjellstyrets samla bruttoinntekter, som i dag utgjør kr 381.000). Statskog kan gis 50% tilskudd – inntil kr 40 000,- - til vedlikehold av skogsbilveger etter avtale med Fjellstyret. Dette omfatter kun veier som er av spesiell interesse for allmennhetens bruk, og uansett ikke veier som rustes opp som ledd i nær forestående skogsdrifter. Utbetaling skjer etter framlegging av kopi av faktura som dokumenterer både tiltaket og lokalisering av tiltaket. Med bakgrunn i fjellstyrevedtak 51.19, herunder vilkårene nevnt i vedtaket, kan det ytes årlig økonomisk bidrag til Elgå Nasjonalparksenter med kr 50 000,-.

Pkt. 8 "Bidragsprosent og bunnfradrag" *Følgende bidragsprosent gjelder for bidrag til næringsformål unntatt næringsfiske:* Til fellestiltak gis bidrag på 35% av kostnadsoverslaget, samtidig som disponibelt bidrag for den aktuelle næring setter grense. Til enkelt-tiltak gis bidrag på 10-20% av kostnadsoverslaget. Det gis 20% bidrag på kostnadsoverslag inntil kr. 1 mill. For den del av kostnadsoverslaget som overstiger kr. 1 mill gis 10% bidrag. Samlet bidrag til et enkelttiltak skal ikke overstige kr. 660.000, samtidig som disponibelt bidrag for den aktuelle næring setter grense.

- Generelt for alle enkelt-tiltak gjelder at det skal trekkes fra kr. 150.000

(etthundreogfemtitusen) i bunnfradrag på kostnadsoverslaget, før bidraget beregnes.

- *Stipend* er unntatt fra reglene over om bidrags-prosent, bunnfradrag og samlet bidrag, og tildeles på grunnlag av *disponibelt bidrag* for den aktuelle næring i samsvar med pkt. 12.

Pkt. 9 "Fleksibel disponering av tildelt bidrag" *Gjeldende for bidragene i pkt. 7 til reiseliv, storfehold, småfehold og reindrif:* Dersom en næring ved årets slutt har disponible bidragsmidler, skal dette godskrives næringen som et tillegg til neste års tildeling. Dette under forutsetning av at ordningen med bidragsbudsjett videreføres det påfølgende år. Det forutsettes samtidig at disponibelt bidrag i pkt. 19 ikke overskrider et beløp tilsvarende tre ganger årets tildeling.

Pkt. 10 "Deling av disponibelt bidrag" Når to eller flere søknader som er berettiget bidrag i sum overstiger disponibelt bidrag for en næring, beregnes først hva som kunne tildeles den enkelte søknad uten hensyn til disponibelt beløp. Forholdet som framkommer ved denne beregningen legges til grunn for fordeling av disponibelt bidrag. Dersom noen søknad etter dette blir trukket tilbake innen et år etter kunngjøring av tildelingen, eller søkeren ikke oppfyller kravet til fysisk igangsetting av tiltaket innen ett år (evt. ikke slutfører tiltaket etter ett år der dette er et vilkår) blir tildelingen som søknaden oppnådde fordelt på den/de andre tiltak fra den opprinnelige tildelingen. Det gjøres en ny beregning, som viser hva søknaden(-e) ville oppnådd i den opprinnelige tildelingen uten deling med søknaden som har bortfalt. Dette legges til grunn for samlet tildeling, og eventuelt overskytende beløp tilbakeføres til disponibelt bidrag for den aktuelle næring.

Pkt. 11 "Prioritering mellom nye enkelttiltak og enkelttiltak som oppbærer tildeling"
I tida f.o.m. 1. januar 2024 t.o.m. 31. oktober 2024 skal det kun vurderes tildeling til "nye" enkelttiltak, dvs. de enkelttiltak som ikke oppbærer tildeling fra tidligere bidragsbudsjett / ikke har fått utbetalt bidrag på grunnlag av tidligere bidragsbudsjett. Enkelttiltak som enten oppbærer tildeling(-er) eller har fått utbetalt bidrag på grunnlag av tidligere bidragsbudsjett, kan - dersom den aktuelle næring har ledige midler på "disponibelt bidrag" etter 31. oktober 2024 - få tildelt ytterligere midler etter søknad, forutsatt at tiltaket på dette tidspunktet ikke har overskredet tidsfristen for gjennomføring som følger av den første tildelingen, og at samlede tildelinger ikke overskrider de tak for tildeling som gjelder for enkelttiltak, jfr. pkt. 8. Dersom flere enkelttiltak innfrir disse forutsetningene, så gjøres en fordeling/tildeling i samsvar med pkt. 10. Tidsfristen for gjennomføring av tiltaket som følger av den første tildelingen opprettholdes.

Pkt. 12 "Sekundært satsingsområde" i form av etablererstipend.

- a) **Gjeldende for storfehold:** Ved ledige midler på "disponibelt bidrag storfehold" etter 1. juli 2024, skal bidrag tildeles søknader som fyller vilkårene vedr sekundært satsingsområde i form av *etablererstipend for nye storfeholdere*. Stipendet er beregnet på investeringer og vedlikehold knyttet til næringsdrifta, eller til nedbetaling av næringsgjeld, og utbetales mot dokumentasjon på slike utgifter i tildelingsåret. Vilkår: Søker må ha etablert storfehold i et driftsomfang som er tilskuddsberettiget (se under) i løpet av de fem foregående kalenderår, evt. kjøpt landbrukseiendom med etablert storfehold i samme tidsrom, og selv være aktiv storfeholder på søknadstidspunktet. Kun en person gis etablererstipend pr. landbrukseiendom; I enkeltpersonforetak må søkeren være den som står oppført som ansvarlig for driften. Driftsomfanget av storfeholdet må minimum tilsvare grensen for merverdiavgiftspliktig omsetning (i dag minimum kr. 50.000 i avgiftspliktig omsetning), og søkere som driver i samdrift må ha arbeidsandel i samdrifta som minst tilsvare samme årlige omsetning. Alternativt kan det for dyrehold som bygges opp fra grunnen av - eller bygges opp fra et lavere nivå – leveres driftsplan som sannsynliggjør at tilsvarende driftsomfang oppnås innen driftsplanperioden. Disponibelt bidrag for storfehold fordeles *likt* mellom de søkere som fyller vilkårene hver søkeromgang, med forbehold om at ingen søker i sum skal tildeles mer enn kr. 360.000 som *etablererstipend for nye storfeholdere*. Øvre grense for etablererstipend pr. søker pr. år er kr 100 000,-. Dersom mottaker av etablererstipend selger eiendommen eller slutter med storfehold før det har gått fem år etter tildeling av stipend, skal tildelt stipend tilbakebetales til fjellstyret forholdsvis i

forhold til hvor mange år som gjenstår av femårsperioden. Evt. tilbakebetalt bidrag godskrives "disponibelt bidrag storfehold". Søknadsfrist: 1. september 2024. Søknaden vedlegges kopi av næringsoppgave for foregående år, kopi av kjøpekontrakt på landbruksseiendommen, samt evt. andre dokumenter som fjellstyret ber om. Fjellstyret gjør vedtak i saken så snart søknadsfristen har utløpt, og etablererstipend utbetales når det evt foreligger vedtak i fjellstyret om tildeling.

- b) Gjeldende for småfehold og hjorteoppdrett:** Ved ledige midler på «disponibelt bidrag småfehold» etter 1. juli 2024, skal bidrag tildeles søknader som fyller vilkårene vedr. sekundært satsingsområde i form av etablererstipend for nye småfeholdere og hjorteoppdrettere. Det gjelder ellers de samme vilkår som for storfehold, se ovenfor.
- c) Gjeldende for alle typer tilskuddsberettiget dyrehold:** Det gis kun etablererstipend for én type dyrehold pr. bruk det enkelte år. Brukereren velger selv hvilket dyrehold. Perioden for å være tilskuddsberettiget er begrenset til fem kalenderår, uavhengig av om samme bruker seinere etablerer annet tilskuddsberettiget dyrehold.

Pkt. 13 "Krav til dokumentasjon ved søknad" Fjellstyret tar forbehold om at kostnadsforslaget skal stå i et riktig forhold til tiltaket, og at fjellstyret selv kan foreta denne vurderingen. Søknader skal som et minimum inneholde opplysninger om søker (f eks alder, utdanning og praksis), beskrivelse av prosjektet, kostnadsoverslag og finansieringsplan. Videre bør driftsbudsjett for to år framover og bekreftet regnskap for siste avsluttet regnskapsår følge søknaden.

Pkt. 14 "Kontroll" Fjellstyret kontrollerer at tiltaket blir utført i samsvar med vilkårene for tildelingen.

Pkt. 15 "Frist for gjennomføring av tiltak" Frist for gjennomføring av tiltak er ett år etter kunngjøring av tildelingen. Unntak fra dette er bidrag til bygning/anlegg hvor fristen er tre år. Frist for fysisk igangsetting av byggearbeider er ett år etter kunngjøring av tildelingen. Tildelingen bortfaller hvis disse fristene ikke overholdes, og beløpet godskrives disponibelt bidrag for den aktuelle næring, med de forbehold som følger av pkt. 10. Ubrukt tildeling som er gjort i henhold til unntak, jmf pkt. 17, godskrives ikke disponible bidrag.

Pkt. 16 "Utbetaling av bidrag" Fjellstyret utbetaler tildelt bidrag etter samme praksis som tidligere, og følger praksis for utbetaling av statlige bygdeutviklingsmidler i tilfeller der praksis mangler. Bidrag utbetales fra fjellkassa.

Pkt. 17 "Unntak" Fjellstyret kan, når det foreligger særlige grunner, fravike disse retningslinjene.

Pkt. 18 "Evaluering" Reglene i dette bidragsbudsjettet evalueres av fjellstyret ved årets slutt. For hver fjellstyreperiode bør det foretas en høring/evaluering av Bidragsbudsjettet der de næringspolitiske organisasjonene blir direkte tilskrevet. I tillegg gis enkelt næringsutøvere mulighet til å gi innspill gjennom annonsering på fjellstyrets hjemmeside. Fjellstyrets administrasjon er ansvarlig for å vedlegge Bidragsbudsjett 2024 ved utsendelse av

sakspapirene til budsjettmøtet før jul 2024, som selvstendig alternativ til vedtak, med korrigeringer for beløp ihht. pkt. 3 «Ramme» der endringen fordeles prosentvis mellom postene i pkt. 7 «Fordeling av bidrag mellom næringer og bidrag til allmennyttige formål, samt korrigeringer for årstall og «disponibelt bidrag» (jfr. pkt. 9).

Pkt 19 "Disponibelt bidrag" pr. 1. januar 2024 (jfr. pkt. 7 og pkt. 9)

Reiseliv	Kr. 140.000
Storfehold	Kr. 147.000
Småfehold og hjorteoppdrett	Kr. 28.000
Reindrift	Kr. 88.000
Næringsfiske	Kr. 21.000
Allmennyttige formål m.m.	Kr. 158.000

Det tas forbehold om økte beløp i samsvar med pkt. 15.

Pkt. 20 "Ikrafttredden" Bidragsbudsjett 2024 inkl. regler for tildeling trer i kraft 1. januar 2024"